KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 6.11.2007
COM(2007) 649 konč.

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Okrepitev boja proti terorizmu

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Okrepitev boja proti terorizmu

I. Grožnja

Terorizem je danes mednarodne narave. Čeprav je bil na področju terorističnih groženj po vsem svetu in v EU dosežen že precejšen napredek, globalna grožnja mednarodnega terorizma še vedno ostaja. Organizacijske strukture teroristov se nenehno prilagajajo svetovnim prizadevanjem za boj proti terorizmu. Teroristične skupine so lahko razpršene v različnih državah, njihovo delo pa poteka prek tradicionalnih državnih meja. Pri tem v svoje zle namene izkoriščajo veliki potencial komunikacijskih tehnologij, kot sta internet in mobilna telefonija. Interneta se pogosto poslužujejo za propagandno komunikacijo, usposabljanje, indoktrinacijo, novačenje in zbiranje sredstev. Nekatere teroristične organizacije prek interneta načrtujejo svoje akcije in oglašujejo napade, za katere so prevzele odgovornost.

Teroristična grožnja je za Evropsko unijo in države članice velik izziv. Europol in Eurojust sta lahko in bi morala biti vključena v obravnavanje te grožnje, sodelovanje med državami članicami in njihovimi nacionalnimi službami pa je pri tem bistvenega pomena. Ker je grožnja skupna vsem državam, se je tako sodelovanje v preteklih nekaj letih precej izboljšalo.

Teroristi lahko udarijo kadar koli, kjer koli in na način, ki se jim zdi najučinkovitejši. Danes so na voljo kemično, biološko, radiološko in jedrsko orožje. Razen jedrskih materialov so ta orožja sorazmerno poceni in tradicionalna vojaška oprema je proti njim v veliki meri nemočna.

Ne moremo sedeti križem rok. Vedenje prebivalcev naših mest, ki so jih v zadnjih letih napadli teroristi, nam je vsem za zgled. Njihova trdoživost jim pomaga, da še naprej uživajo življenje in ohranjajo temeljne pravice, na katerih sloni naša družba, pri tem pa se zavedajo, da radikalne skupine morebiti že snujejo nov napad. Najti moramo ravnovesje med zavedanjem tega tveganja, primernim in sorazmernim ukrepanjem za njegovo preprečevanje ter ne smemo dopustiti, da prevzame naše vsakdanje življenje. Glavni cilj teroristov je povzročiti razklanost družbe.

II. Podlaga ravnanja EU: ključni ukrepi

Evropska unija podpira države članice pri soočanju z globalno grožnjo. Svoje državljane lahko uspešno zaščitimo samo, če se s to skupno težavo spopademo skupaj. Če ne bomo prevzeli vsaj dela odgovornosti za zagotavljanje varnosti, ne moremo pričakovati občutka varnosti.

Evropa je bila zato v preteklosti vir varnosti, ki lahko in bi moral narediti še več. Naših vrednot in načina življenja ne smemo imeti za samoumevne, saj so krhki in jih je treba vedno varovati. Proti terorizmu se je treba boriti s popolnim upoštevanjem temeljnih pravic. Teroristi ogrožajo naše temeljne pravice. Komisija se v celoti zavzema za varovanje in spodbujanje temeljnih pravic. Znotraj njih moramo razviti potrebne in zakonite varnostne ukrepe.

Po vsej EU se moramo združiti proti terorizmu. Sodelovati moramo solidarno. Terorizem ogroža nas vse – našo varnost, način življenja in ideale. Na ta skupni izziv moramo zato odgovoriti skupaj.

Teroristične grožnje je treba obravnavati predvsem na nacionalni ravni, čeprav vemo, da trenutne grožnje povečini presegajo državne meje. Delo na ravni EU ta prizadevanja dopolnjuje in gradi na preprečevanju, zaščiti, pregonu ter odzivanju v primeru napada. Ti štirje sklopi so bistvo strategije EU za boj proti terorizmu, ki je bila prvič sprejeta leta 2001 in nazadnje posodobljena decembra 2005. Akcijski načrt za uresničenje strategije je bil nazadnje posodobljen spomladi 2007.

Ker je terorizem globalen pojav, EU na področjih protiteroristične zakonodaje, kazenskega pregona in pravosodnega sodelovanja prav tako tesno sodeluje s partnerskimi državami in mednarodnimi organizacijami. Boj proti terorizmu je z vsemi svojimi različnimi platmi vedno na dnevnem redu srečanj ministrov za pravosodje in notranje zadeve s strateškimi partnerji ter na drugih forumih, kot sta foruma ZN in G8. Vidni rezultati tega sodelovanja so dogovori z Združenimi državami Amerike in Kanado o prenosu podatkov iz evidence imen letalskih potnikov, ki omogočajo lažje prepoznavanje terorističnih groženj varnosti in hkrati zagotavljajo varstvo osebnih podatkov. EU je glavni vir tehnične pomoči tretjim državam po vsem svetu in jim pomaga pri izvajanju Resolucije 1373 (2001) Varnostnega sveta Združenih narodov.

Strategija EU za boj proti terorizmu določa, kako lahko EU prispeva k boju proti terorizmu. Ključni ukrepi, opredeljeni v strategiji so med drugim:

- preprečevanje nasilne radikalizacije,
- varovanje naše kritične infrastrukture,
- izboljševanje izmenjave podatkov med nacionalnimi organi in sodelovanje med vsemi zainteresiranimi stranmi, ko je to primerno,
- odzivanje na nenavadne grožnje,
- izboljševanje odkrivanja groženj,
- odvzemanje finančnih sredstev teroristom,
- podpora žrtvam,
- raziskave in tehnološki razvoj.

Komisija je junija 2006 predlagala okvir za ocenjevanje politik na področju svobode, varnosti in pravice[1]. Ocenjevanje protiterorističnih politik je odločilno še zlasti glede možnosti spremenjenih ocen grožnje in vpliva politike na temeljne pravice ter na delovanje trgov. Komisija bo redno ocenjevala sprejete protiteroristične politike in ukrepe, predlagane v danes sprejetem paketu.

---

[1] Sporočilo o ocenjevanju politik EU na področju svobode, varnosti in pravice (COM(2006) 332) z dne 28. junija 2006.

1. NASILNA RADIKALIZACIJA

Ključni del preprečevanja teroristične dejavnosti je njeno razumevanje. Komisija trenutno razvija politiko o prepoznavanju in obravnavanju dejavnikov, ki prispevajo k nasilni radikalizaciji[2]. Raziskave tega zapletenega področja so pomembne in Komisija financira študije, konference in projekte za izmenjavo izkušenj in boljše razumevanje vprašanja. Letos je na primer naročila študije o dejavnikih, ki povzročajo nasilno radikalizacijo, ideologijah radikalcev in načinih novačenja za pritegnitev podpore terorizmu. Vse te dejavnosti spadajo v okvir posebne strategije in akcijskega načrta za boj proti radikalizaciji. V strategiji je zapisano, da „Komisija to podpira z učinkovitim usmerjanjem svojih politik, med drugim tudi s skladi za raziskave, s pripravljanjem konferenc, podpiranjem izobraževalnega in medkulturnega udejstvovanja ter s spremljanjem na vseevropski ravni.“

2. VAROVANJE KRITIČNE INFRASTRUKTURE

Varovanje naše kritične infrastrukture kot so ceste, železnice, mostovi, informacijske in komunikacijske infrastrukture ter elektrarn je bistvenega pomena. Tovrstna infrastruktura je medsebojno odvisna v EU in svetu; raven varnosti posameznih držav je odvisna od varnosti, ki jo zagotavljajo druge države.

EU z uveljavljanjem minimalnih standardov varovanja in čim temeljitejšim izločanjem šibkih členov in ranljivosti[3] ustvarja dodano vrednost. Ukrepanje EU ob upoštevanju načela subsidiarnosti podpira države članice. Navsezadnje je vodenje priprav za varovanje kritične infrastrukture znotraj nacionalnih meja odgovornost posameznih držav članic.

V Svetu poteka razprava o predlogu splošnega političnega okvira za varovanje kritične infrastrukture in Komisija upa, da bodo rezultati kmalu doseženi. Tako bi se lahko osredotočili na lastnino in panoge, ki zahtevajo več pozornosti.

3. VARNOST MESTNEGA PROMETA

Kot odgovor na poziv voditeljev držav in vlad EU[4] je Komisija ocenila, kako lahko Evropska skupnost na kar najboljši način prispeva k zaščiti evropskega mestnega prometa[5] pred terorističnimi napadi.

Izboljšanje varnosti mestnih prometnih sistemov ob ohranjanju popolnih, neomejenih storitev je namreč izjemno velik izziv. Z zelo redkimi izjemami oprema in infrastruktura, ki podpirata mestni promet, nista bili izbrani ali zgrajeni z upoštevanjem varnostnih meril. Da bi dosegli izboljšane ravni varnosti evropskih mestnih prometnih sistemov je potrebno na evropski ravni vzpostaviti tesno sodelovanje med državami članicami in vsemi vključenimi nacionalnimi organi in upravljavci. Za olajšanje tovrstnega sodelovanja bo Komisija ustanovila posebno

---

2 Glej na primer Sporočilo COM(2005) 313 iz septembra 2005.

3 Komisija je 12. decembra 2006 sprejela Sporočilo o evropskem programu za varovanje kritične infrastrukture (EPCIP) COM(2006) 786 končn. in predlog Direktive o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter oceno potrebe za izboljšanje varovanja teh infrastruktur COM(2006) 787 konč.

4 Svet Evropske unije – Deklaracija o boju proti terorizmu z dne 29. marca 2004 (dokument 07906/04).

5 Opredeljen kot skupinski mestni potniški kopenski promet, ki se opravlja z avtobusi, vlaki, podzemeljsko železnico in tramvaji („lahka tirna vozila“).

Strokovno delovno skupino za varnost mestnega prometa, ki bo sodelovala z drugimi posebnimi delovnimi skupinami, ki že delujejo v splošnem političnem okviru za varovanje kritične infrastrukture. Ozadje tega posebnega ukrepa je na voljo v Prilogi k temu Sporočilu.

4. IZMENJAVA PODATKOV

Izmenjava podatkov v skladu s temeljnimi pravicami, še zlasti varstvom podatkov, je bistvena. Predlog evidence imen letalskih potnikov, ki je del tega paketa, to potrjuje. Komisija je naredila že veliko. Operaterji telekomunikacijskih in ponudniki internetnih storitev morajo odslej, zaradi direktive o hrambi podatkov, svoje podatke hraniti. Prvi korak načela o dostopnosti je bil dosežen s Pogodbo iz Prüma in kmalu bodo zbirke podatkov držav članic o prstnih odtisih, DNK ter registraciji vozil dostopne organom drugih držav članic.

Komisija načrtuje financiranje dejavnosti, ki bodo tako izmenjavo omogočile ali izboljšale njeno delovanje. Sprejet je bil dogovor o odobritvi dostopa do vizumskega informacijskega sistema (VIS) organom kazenskega pregona, ko bo sistem začel delovati. Dostop do VIS bo policiji, drugim organom kazenskega pregona in Evropolu omogočil vpogled v podatke v vizumskem informacijskem sistemu. V njem bodo shranjeni podatki o vizumih za obisk ali tranzit prek schengenskega območja do 70 milijonov oseb. Podatki bodo vsebovali fotografijo in vseh deset prstnih odtisov prosilca. VIS bo postal največja zbirka desetih prstnih odtisov na svetu.

Vso to razvojno dejavnost mora okrepiti trden okvir varstva podatkov. Pričakovati je, da bo Svet do konca letošnjega leta uspešno zaključil razprave o okvirnem sklepu, ki ga je v zvezi s tem predlagala Komisija.

5. KEMIČNO, BIOLOŠKO, RADIOLOŠKO IN JEDRSKO OROŽJE

Čeprav teroristi najpogosteje uporabljajo razstrelivo je prav tako bistveno, da jim preprečimo dostop do kemičnega, biološkega, radiološkega in jedrskega orožja. Nekatera od teh orožij lahko okužijo na tisoče ljudi, kontaminirajo zemljo, zgradbe in prevozna sredstva, uničijo kmetijstvo in okužijo živalske populacije ter morebiti vplivajo na verigo preskrbe s hrano. Julija 2007 je bila sprejeta Zelena knjiga o pripravljenosti na biološke grožnje.

Prirejanje delavnic, na katerih sodelujejo organi kazenskega pregona, zdravniki in znanstveniki, je namenjeno razvoju vodnika najboljših praks o pripravljenosti in odzivu. Pri tem je izziv zbrati organe, dejavne na številnih različnih področjih, kot so carina, policija, vojska, bioindustrija, skupine strokovnjakov na področju zdravja, akademske ustanove in inštitute za biološke raziskave. Komisija prav tako zbira strokovno znanje na področjih radiologije in jedrske znanosti. Strah pred radioaktivnimi, t.i. umazanimi bombami, in jedrskim terorizmom še naprej skrbi našo družbo in vse tiste, odgovorne za njeno zaščito. Teroristi in drugi zločinci so že pokazali svoje zanimanje za to. Današnja povezanost gospodarstev in družb ne zagotavlja le podlage svetovnemu razvoju in sodelovanju, ampak omogoča tudi nedovoljeno trgovanje z radioaktivnimi in jedrskimi materiali. Komisija namerava predložiti paket predlogov politik za kemično, biološko, radiološko in jedrsko orožje v začetku leta 2009.

6. TEHNOLOGIJE ODKRIVANJA

Temeljite, preskušene, dosegljive, cenovno dostopne in medsebojno priznane tehnologije odkrivanja so nujno potrebne pri delovanju proti terorizmu. Nove tehnologije ne bi smele biti izključna domena teroristov. Pri delu varnostnih organov so orodja za odkrivanje ključnega pomena. Prav tako je bistveno sodelovanje z zasebnim sektorjem, kar Komisija spodbuja. Leta 2006 je bila objavljena Zelena knjiga o tehnologijah za odkrivanje. Zdaj poteka analiza odzivov nanjo. Vprašanja odkrivanja so izpostavljena tudi v akcijskem načrtu EU o razstrelivu, ki je bil sprejet kot del tega paketa.

7. ODVZEMANJE FINANČNIH SREDSTEV TERORISTOM

Treba je nadaljevati s prizadevanji za odvzem finančnih sredstev teroristom in jih dodatno okrepiti. Zakonodaja Skupnosti je bila že sprejeta, vedno večja pa je potreba po obravnavanju obsežnejših nezakonodajnih ukrepov, kot so ukrepi za povečanje preglednosti, ki bi državam članicam EU zagotovili orodja za boj proti financiranju terorizma. Komisija nadaljuje sodelovanje z državami članicami za izboljšanje načinov zamrzovanja in zaseganja premoženja teroristov ter premoženjskih koristi, povezanih s kaznivimi dejanji, ter za vzpostavitev skupnih minimalnih standardov za usposabljanje finančnih preiskovalcev in spodbuja učinkovito sodelovanje med enotami za finančni nadzor na ravni EU.

8. ŽRTVE TERORIZMA

Komisija se je zavezala spodbujati solidarnost žrtvam terorizma in jim nuditi pomoč.

Organizacijam, ki zastopajo interese žrtev, Komisija zagotavlja finančno pomoč[6]. Financirala je inovativne in čezmejne projekte za pomoč žrtvam pri ponovni vzpostavitvi normalnih življenjskih razmer, v katerih so živele pred terorističnim napadom, kolikor je to mogoče.

9. RAZISKAVE IN TEHNOLOŠKI RAZVOJ

Leta 2004 je Komisija na področju raziskovanja varnosti uvedla triletni „pripravljalni ukrep za raziskovanje varnosti“. S tremi letnimi proračuni v višini 15 milijonov EUR je bil pripravljalni ukrep prvi korak k novi varnostni temi sedmega okvirnega programa za raziskave in tehnološki razvoj (FP7).

V okviru pripravljalnega ukrepa je bilo financiranih 39 projektov[7]. Proračun za raziskovanje varnosti v okviru sedmega okvirnega programa za raziskave in tehnološki razvoj (FP7, 2007–2013), zasnovanega na pripravljalnem ukrepu za raziskovanje varnosti, se je povečal na 1,4 milijarde EUR in vključeval teme kot so odkrivanje razstreliva, zaščita proti terorizmu s kemičnim, biološkim, radiološkim in jedrskim orožjem, krizno upravljanje in varovanje kritične infrastrukture.

---

[6] Sklep Sveta z dne 12. februarja 2007 o uvedbi posebnega programa „Kazensko pravosodje“ kot dela Splošnega programa Temeljne pravice in pravosodje za obdobje 2007–2013.

[7] Opis 39 raziskovalnih ukrepov na področju varnostnih raziskav, vključno s končnimi in vmesnimi rezultati, je na voljo na naslovu: http://ec.europa.eu/enterprise/security/articles/article_2007-02-23_en.htm.

Vzporedno je bil ustvarjen evropski forum za varnostne raziskave in inovacije (ESRIF)[8]. ESRIF je bil zasnovan na že opravljenem delu Skupine osebnosti[9] in Evropskega svetovalnega odbora za varnostne raziskave (ESRAB)[10].

Cilj foruma ESRIF je podpreti oblikovanje politik na področju civilne varnosti z ustrezno tehnologijo in osnovo znanja, tako da se oblikuje srednje- in dolgoročni Skupni program za raziskave na področju varnosti, v katerega bodo vključene vse zainteresirane strani v Evropi na strani ponudbe in povpraševanja. Ta program bi moral vsebovati časovni načrt za raziskave, ki bi temeljil na prihodnjih potrebah javnih in zasebnih končnih uporabnikov ter najnovejših varnostnih tehnologijah.

Skupni program za raziskave na področju varnosti se bo uporabljal kot referenčni dokument za načrtovanje varnostnih raziskav v naslednjih letih na nacionalni in regionalni ravni ter v industriji, pri čemer bo treba upoštevati raziskave, ki bodo opravljene na evropski ravni, kot je bilo dogovorjeno v sedmem okvirnem programu za raziskave in tehnološki razvoj. Komisija bo zagotavljala potrebno povezovanje med različnimi protiterorističnimi dejavnostmi in ustreznimi delovnimi skupinami ESRIF.

III. Nov paket predlogov: okrepitev boja proti terorizmu

Vsi različni sklopi paketa so odzivi na jasno pozivanje Komisije k ukrepanju, zlasti Evropskega sveta in srečanj Sveta za pravosodje in notranje zadeve. Predlagani ukrepi so rezultat skrbno pripravljenega dela, ki je vključevalo obsežno posvetovanje z zainteresiranimi stranmi, med drugim predstavniki držav članic, nevladnimi organizacijami in drugimi javnimi in zasebnimi organi. Nedavni preprečeni napadi v Nemčiji, Avstriji in na Danskem nas opozarjajo, da je žal grožnja terorizma še vedno resnična in je treba še naprej ukrepati proti temu. Poleg uresničevanja strategije EU za boj proti terorizmu predvideni ukrepi tudi prispevajo k uresničevanju splošne globalne strategije Združenih narodov za boj proti terorizmu, kot jo je sprejela Generalna skupščina ZN septembra 2006.

Namen tega varnostnega paketa je izboljšati varnost v Evropi in se soočiti s teroristično grožnjo z:

- **obravnavanjem zagovornikov terorizma.** Razširjanje teroristične propagande, usposabljanje teroristov, financiranje terorizma, posredovanje podatkov o

---

8 Ustanovitev ESRIF je bila objavljena v Sporočilu Komisije o dialogu med javnim in zasebnim sektorjem na področju varnostnih raziskav in inovacij (COM(2007) 511 konč.) z dne 11. septembra 2007.

9 „Skupina osebnosti“ je bila ustanovljena leta 2003. V svojem zadnjem poročilu (Raziskave za varno Evropo: Poročilo Skupine osebnosti s področja varnostnih raziskav, 15. marec 2004, http://ec.europa.eu/enterprise/security/doc/gop_en.pdf.) je Skupina osebnosti priporočila uvedbo področja raziskovanja varnosti v FP7 z minimalnim pragom 1 milijarde EUR na leto kot tudi ustanovitev „Evropskega svetovalnega odbora za varnostne raziskave“ (ESRAB).

10 Odbor ESRAB je bil ustanovljen s Sklepom Komisije 2005/516/ES z dne 22. aprila 2005 in je svoje zadnje poročilo objavil 22. septembra 2006. V poročilu priporoča izvedbo večdisciplinarne ciljno usmerjene raziskave. Povezati bi morala končne uporabnike in dobavitelje pri opredelitvi projekta in njegovi izvedbi. Poročilo je opredelilo številna področja, med drugim varnost infrastruktur, za spodbujanje inovacij in izboljšanje uporabe raziskav pri nabavljenih proizvodih in storitvah. Nazadnje je poročilo ESRAB tudi predlagalo „ustanovitev Evropskega odbora za varnost (pozneje foruma ESRIF), da se spodbudita dialog in oblikovanje skupnega stališča o evropskih varnostnih potrebah. Odbor bi moral na nebirokratski način združevati ugledne visoke predstavnike iz javnih in zasebnih skupnosti, ki bi skupaj oblikovali program strateške varnostni in delovali kot možni referenčni organ za izvajanje obstoječih programov in pobud“.

sestavljanju bomb in razstreliva ter javno spodbujanje terorističnih kaznivih dejanj bi morali spoznati za kazniva dejanja in ustrezno kaznovati po vsej Evropski uniji. Predlagana sprememba Okvirnega sklepa iz leta 2002 bo zagotovila, da bodo države članice te dejavnosti opredelile kot kazniva dejanja in storilcem teh dejanj naložile kazenske sankcije, vključno z zaporno kaznijo. Za izpolnitev tega namena se bosta uporabljala evropski nalog za prijetje in evropski dokazni nalog.

- **praktičnim ukrepanjem za zajezitev uporabe razstreliv.** Množično ukrepanje bo usmerjeno k oteževanju dostopa teroristom do razstreliv ali eksplozivnih gradiv in izboljšanju orodij, ki jih organi kazenskega pregona uporabljajo pri preprečevanju terorističnih napadov z industrijskim ali improviziranim eksplozivom. To obsega sisteme hitrega opozarjanja o izgubljenem in ukradenem razstrelivu ter sumljivih transakcijah, omrežje strokovnjakov za odstranjevanje in deaktiviranje bomb ter temeljito preverjanje osebja v industriji eksplozivov. Sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem je bistveno.

- **vzpostavitvijo evropskega sistema za izmenjavo evidence imen letalskih potnikov („PNR“).** Države članice morajo te podatke zbrati, jih obdelati in, če je to primerno, izmenjati z drugimi. Podatki PNR se navadno omenjajo v povezavi s pogajanji z državami zunaj EU, zlasti z Združenimi državami Amerike. Unija ni nič manj morebitna tarča napada kot Združene države Amerike. Evidence imen letalskih potnikov so še posebej pomembne zaradi preteklih izkušenj, ki kažejo, da mnogo terorističnih zarot v določenem trenutku vključuje potovanja med EU in tretjimi državami.

- Komisija bo prav tako sprejela svoje **poročilo o izvajanju sedanjega Okvirnega sklepa o boju proti terorizmu**. Države članice morajo biti odločnejše pri prenosu ureditve, sprejete leta 2002, v svojo zakonodajo in tako podpreti delo svoje policije, tožilcev in sodnikov.

Sklepna ugotovitev:

Delo na ravni EU za boj proti grožnji terorizma se mora nadaljevati, pomemben pa je tudi pravočasen razvoj zunanje razsežnosti te politike. Zaradi mednarodne in čezmejne narave grožnje in skupnih interesov celotne EU zaradi njenega uspešnega razvoja se temu ni mogoče izogniti. EU s podporo državam članicam in urejanjem čezmejnih vprašanj ustvarja dodano vrednost. Za zaščito svojih državljanov so navsezadnje odgovorne države članice same. Varnostna politika mora poskušati zaščititi državljane EU in pri tem spoštovati njihove temeljne pravice. Terorizem je večplasten in zapleten izziv. Delo na ravni EU mora zato vključevati vse vidike tega izziva – preprečevanje, zaščito, pregon ter odzivanje v primeru napada. Ta paket dokazuje zavezo Evropske komisije, da bo še naprej poskušala reševati ta izziv, in pomeni dodatno podporo naši obrambi proti terorizmu.

PRILOGA: zagotavljanje varnosti mestnega prometa

Mestni promet je zelo zapleten. Vanj so vključeni mnogi ponudniki prevoza, lokalne storitvene panoge in milijoni dnevnih potnikov. Je lahko dostopen s številnimi postajami in vozlišči. V smislu varnosti na splošno ni nobenega pregledovanja potnikov in praktično nobene kontrole dostopa. Poleg tega se ocene groženj in ranljivosti različnih načinov prevoza med seboj zelo razlikujejo. Ta zapletenost pomeni, da enoten pristop k varnosti ni ustrezen.

Trenutno varnost mestnega prometa zagotavljajo prevozniki ter lokalni in nacionalni organi. Na področju letalstva, pomorskega prometa in mednarodnega prevoza blaga so vzpostavljeni evropski varnostni mehanizmi, medtem ko za mestni promet ni primerljivih ukrepov. Ukrepi v letalstvu in pomorskem prometu lahko poleg tega gradijo na ustaljenih pravilih mednarodnih organizacij, v primeru mestnega potniškega prometa pa ni ne mednarodnih organizacij ne uveljavljenih pravil.

Za obravnavanje teh vprašanj bo odgovorna Strokovna delovna skupina za varnost mestnega prometa, kot je določeno v točki 3 tega sporočila. Na ta način bo omogočena izmenjava najboljših praks in izkušenj, pozitivnih in negativnih, na teh štirih ključnih področjih: *organizacijski ukrepi, nadzor in odkrivanje*, *prožnejša oprema in objekti* ter *upravljanje nesreč*. To bi lahko dolgoročno privedlo do skupno dogovorjenih varnostnih meril in kazalnikov, ki bodo organom oblasti in upravljavcem omogočili opravljanje samoocenjevanj in razvoj varnostnih načrtov.

Komisija poziva vsako državo članico naj določi nacionalno središče, ki bi podpiralo delo Strokovne delovne skupine za varnost mestnega prometa, zagotavljalo jasno opredelitev njenih nalog in doslednost nacionalnega prispevanja ter spremljalo doseženi napredek. Središče mora biti predstavnik primernega organa države članice, ki je odgovoren za varnost prometa.

Države članice, organi in upravljavci so vsi pozvani, da uvedejo in preskusijo nove varnostne koncepte, tehnologije ter rešitve strojne in programske opreme. Vse izkušnje pa so lahko Skupnosti še koristnejše, če njihova izmenjava poteka prek Strokovne delovne skupine za varnost mestnega prometa in evropske tehnološke platforme ali prek pobud učenja na delovnem mestu na podlagi sodelovanja med upravljavci. Komisija bo nadalje ustvarila stalen seznam tekočih javno financiranih projektov raziskav in razvoja na tem področju, ki bodo dali poseben poudarek človeškim dejavnikom in novim tehnologijam. Predstavniki bodo pozvani k dejavnemu sodelovanju in prepoznavanju novih potreb po raziskavah varnostnih vidikov, kjer je to primerno.

Komisija bo, kadar bo menila, da je to potrebno, sprejela ustrezne ukrepe, da bodo imeli projekti v zvezi z mestnim prometom, ki jih financira EU, primeren poudarek na varnosti.